

NOWE OREŹA FISKUSA – PODATNIKU SPRAWDŹ, CO CIĘ CZEKA

Portal nf.pl | Biznes

28 sierpnia 2010

Kancelaria Prawna Skarbiec.Biz

1 lipca 2010 r. weszła w życie nowelizacja Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. nr 76 z 7 maja 2010r., poz. 492). Co zmiany, postulowane od dawna przez Ministerstwo Finansów, oznaczają dla przedsiębiorców? Czy nowe rozwiązania będą miały bezpośredni wpływ na gospodarkę i konkurencję na rynku? Czy w końcu państwo nie wkracza w sferę szeroko pojętych wolności obywatelskich?

Wielki Fiskus czuwa

Jak czytamy w uzasadnieniu do projektu nowelizacji jej głównym celem jest doprecyzowanie bądź modyfikacja przepisów proceduralnych kontroli skarbowej i zwiększenie efektywności kontrolerów. Rozszerzona została kadra inspektorska, m.in. o osoby będące doradcami podatkowymi, a przede wszystkim zwiększono wachlarz jej uprawnień.

Podatnicy niczego już nie ukryją przed okiem „Wielkiego Fiskusa”. Jego przedstawiciele bowiem zostali wyposażeni w potężne narzędzie – możliwość pozyskiwania nieograniczonej wiedzy o podatniku. Ale nie tylko. „Kontrola krzyżowa” obejmie także dokumenty wszystkich kontrahentów kontrolowanego podmiotu.

Sezon na e-przedsiębiorcę

Jednak najbardziej rewolucyjne zmiany czekają nas w obszarze e-commerce.

Na mocy dodanych w nowelizacji art. 7c i 7d, organy kontroli skarbowej uzyskały uprawnienia do występowania wobec wymienionych w nich instytucji z żądaniem ujawnienia danych identyfikujących podmiot podejrzany o prowadzenie niezarejestrowanej działalności gospodarczej w sieci.

Posiadając uprawdopodobnione informacje o posługiwaniu się rachunkiem bankowym przez taką osobę, inspektorzy mogą zwrócić się do banku o ujawnienie danych posiadacza rachunku. Obowiązek udostępnienia i przekazania organom kontroli skarbowej określonych w żądaniu informacji ciąży także na pozostałych powołanych w przepisie instytucjach finansowych.

To nie wszystko. Gdy zostanie już wszczęte postępowanie przygotowawcze w sprawie o przestępstwo lub wykroczenie skarbowe, banki zobowiązane będą

do przekazania kolejnych informacji o namierzonym e-przedsiębiorcy, m.in. o:

- liczbie, obrotach i stanach posiadanych przez niego rachunków bankowych, także tych dotyczących papierów wartościowych,
- nabytych akcjach i obligacjach Skarbu Państwa,
- zawartych przez niego umowach kredytowych i umów pożyczki – ich wysokości oraz celu, na jaki zostały wydane, a także formie ich zabezpieczenia (również skrytki sejfowe).

To jednak nadal nie jest koniec złych wiadomości dla nielegalnie handlujących w Internecie. Inspektorom kontroli skarbowej przyznano uprawnienie do pozyskiwania informacji od wydawców i redaktorów dzienników lub czasopism, nadawców programów radiowych i telewizyjnych, administratorów lub właścicieli stron internetowych, serwisów, serwerów oraz podmiotów świadczących usługi utrzymania domen i stron internetowych. Co więcej – żądanie takie może zostać skierowane również do dostawcy Internetu podmiotu zamieszczającego ogłoszenia lub reklamy, których treść wskazuje na prowadzenie handlu w sieci.

Organy kontroli skarbowej będą mogły zbierać, wykorzystywać i przetwarzać dane osobowe kontrolowanego w rozumieniu przepisów o ochronie danych osobowych, także bez jego wiedzy i zgody.

W krzyżowym ogniu kontroli

Zmiany w ustawie przewidują również możliwość występowania do kontrahentów kontrolowanego, także tych nieprowadzących działalności gospodarczej, ale dokonujących nabycia towarów i usług w związku z realizacją swoich zadań np. fundacji lub zakładów opieki zdrowotnej. Czynności tzw. kontroli krzyżowej podejmowane wobec kontrahentów kontrolowanego podmiotu obejmą wyłącznie dokumenty związane z określoną transakcją w celu ustalenia ich prawidłowości i porównania z dokumentami kontrolowanego.

Podatkowy terror

Kolejnym argumentem, jakiego mogą użyć wobec podatników niektórzy inspektorzy skarbowi, jest ... pałka służbowa. Dotychczas wyposażenie tzw. policji skarbowej składało się m.in. z kajdanek, siatek obezwładniających, kolczatek drogowych i miotaczy gazu obezwładniającego. Mogli oni stosować takie środki przymusu bezpośredniego, jak siła fizyczna oraz indywidualne techniczne i chemiczne środki lub urządzenia przeznaczone do obezwładniania i konwojowania osób.

Oczywiście, w czasie wykonywania czynności służbowych prowadzący kontrolę skarbową są obowiązani do poszanowania godności człowieka oraz respektowania innych praw i wolności obywatelskich. Podkreślono, że nie można stosować środków przymusu wobec kobiet w ciąży, osób kalekich i tych, których wygląd wskazuje na wiek poniżej 13 lat.

Na otarcie łez...

Na koniec parę słów na pocieszenie. Pod szumnym hasłem większej ochrony podatników przed opieszałym działaniem urzędników kontroli skarbowej wprowadzono zapis o nienaliczaniu odsetek za zwłokę, gdy decyzja zostanie im dostarczona po terminie sześciu miesięcy od dnia wszczęcia kontroli skarbowej. Odsetki nie będą naliczane od dnia wszczęcia kontroli skarbowej do dnia doręczenia decyzji. Przepis ten nie będzie miał jednak zastosowania, jeżeli to podatnik lub jego pełnomocnik przyczynią się do wydłużenia postępowania kontrolnego. W przypadku wszczęcia postępowania egzekucyjnego dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej musi określić tzw. okres wstrzymania biegu odsetek. Jeżeli zrobi to nieprawidłowo, podatnikowi przysługuje odwołanie.

Druga z reguł, wprowadzona na mocy nowelizacji również ustanawia pewne ograniczenia w kwestii naliczania odsetek za zwłokę tym razem jednak stanowiąc wprost odesłanie do art. 54 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. 1997 nr 137 poz. 926). Przepis ten zawiera katalog wyłączeń od ogólnej zasady naliczania odsetek za zwłokę. Do tej pory art. 54 Ordynacji podatkowej nie obowiązywał w odniesieniu do postępowania prowadzonego przez urzędy kontroli skarbowej. W noweli, wyłączenie to zostało zlikwidowane.

Tęsknota za prostotą

Pozostaje nadzieja, że znowelizowane przepisy nie spowodują wielkiego polowania na czarownice i fali bankructw przedsiębiorstw wskutek przeciągających się procesów. Można dyskutować, na ile wzmocnienie restrykcyjnego wymiaru kontroli skarbowej wpłynie na uszczelnienie systemu podatkowego, w jakim stopniu otworzy drzwi do urzędowych nadużyć. Pewne jest, że zmianą najintensywniej wypatrywaną jest uproszczenie całego systemu, tak aby każdy podatnik, duży i mały, mógł sprawnie funkcjonować w państwie prawa. W sytuacji, kiedy co chwila ustalane są nowe reguły gry, powszechna znajomość prawa (nie mówiąc o jego stosowaniu) musi pozostać fikcją.